

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 17P/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324201465
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324201465.1

Uznesenie

Okresný súd Humenné v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D., E. C., za účasti rodičov: A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XXX, XXX XX C., t. č. bytom: G. XXXX/XXX, XXX XX C., právne zastúpená: JUDr. Valéria Brečková, advokátka, Daľkovská 470/14, 069 01 Snina, IČO: 42 327 491 a H. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, XXX XX C., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Otec je povinný prispievať na výživu mal. A. B. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 100,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

II. Neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17P/23/2024.

III. Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletej doručila tunajšiemu súdu dňa 27.05.2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadala, súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej A. B. sumou 100,- eur mesačne počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia, ktorú sumu je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15- toho dňa v mesiaci vopred, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Zároveň žiadala, aby súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Návrh odôvodnila tým, že účastníci konania uzavreli manželstvo po cca 12 ročnej známosti, pričom v r. XXXX spoločne odišli za prácou do I., kde sa narodila mal. A. B.. V r. 2015 sa vrátili na Slovensko, najskôr žili v rodinnom dome manželových rodičov. Otec maloletej v októbri 2023 oznámil navrhovateľke, že k nej nič necíti a má mimomanželský pomer, ktorý trvá, v dôsledku čoho opustil spoločnú domácnosť. Matka spolu s maloletou odišla z rodinného domu manželových rodičov do prenajatého 1-izbového bytu. Celú starostlivosť o maloletú zabezpečuje matka sama, otec maloletej od kedy opustil ich spoločnú domácnosť prispieval na jej výživu nepravidelne a v minimálnej miere. Stretávanie otca s maloletou je sporadické. Matka je zamestnaná ako predavačka v potravinách s priemerným mesačným príjmom cca 700,- eur mesačne, tiež poberá rodinné prídavky vo výške 60,- eur. Otec je zamestnaný ako obchodný zástupca, avšak navrhovateľka nemá vedomosť o výške jeho príjmu. Matkine mesačné výdavky sú nájom 242,- eur, elektrická energia 40,- eur, internet + TV 45,- eur, nafta 60,- eur, splátka nábytku 55,- eur, strava 250,- eur, kozmetika 80,- eur, oblečenie 100,- eur, lieky pre maloletú 30,- eur a tanečný krúžok A. 12,- eur. Ide o nevyhnutné výdavky spojené s výživou a starostlivosťou, pričom do týchto nákladov neboli zahrnuté jednorazové náklady spojené so starostlivosťou o maloletú, ako sú náklady na výlety, kultúrne vyžitie a pod..

3. Uznesením č. k. 17P/22/2024-18 zo dňa 28.05.2024 bol maloletej ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny D., E. C. (ďalej len „ÚPSVaR“) za kolízneho opatrovníka v tomto konaní.

4. Kolízny opatrovník doručil súdu dňa XX.XX.XXXX písomnú správu, v ktorej uviedol, že matka s maloletou sa v B. XXXX odsťahovali zo spoločnej domácnosti do prenajatého jednoizbového bytu, nakoľko manžel si našiel novú známosť. V B. XXXX jej manžel na maloletú poslal iba 36,- eur. Matka maloletej pracuje ako predavačka v potravinách s pravidelným mesačným príjmom cca 700,- eur. Pracuje na zmeny, v prípade potreby jej so starostlivosťou o dcéru pomáha jej sestra alebo kamarátka. Poberá aj rodinné prídavky 60,- eur. Mesačné výdavky matky sú rovnaké ako v podanom návrhu. Byt je zariadený potrebným nábytkom, izba je predelená závesom na dve časti, pričom jedna časť slúži ako obývací izba a druhá ako detská izba. Maloletá uviedla, že do školy chodí veľmi rada, rada sa učí, na vysvedčení má samé jednotky. Rada tancuje, navštevuje tanečný krúžok. Na vyučovanie sa pripravuje s mamou, s mamou aj trávi voľný čas. Potrebnú starostlivosť jej toho času zabezpečuje iba mama. Uviedla tiež, že keď sa sťahovali od ocka, mama jej povedala, že už s ockom nebudú bývať, pretože sa tak oni dohodli. S otcom je maloletá v telefonickom aj osobnom kontakte. Má vedomosť, že rodičia sa chcú rozviesť, ona chce ostať bývať pri mamke, k ockovi chce chodiť 2krát do týždňa, ale bez prespatia. Ocko býva v byte u priateľky, maloletá tam nechce prespávať. Matka maloletej kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vezme späť a požiada súd konanie zastaviť, nakoľko je vytýčený termín súdneho pojednávania k maloletej na deň XX.XX.XXXX. Na základe uvedeného kolízny opatrovník navrhol konanie vo veci neodkladného opatrenia zastaviť.

5. Otec, ktorému bol návrh spolu s uznesením, aby sa k veci vyjadril, riadne doručený, sa k veci nevyjadril.

6. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,

b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,

c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala,

e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 CSP, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

14. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia). Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp.zn. 2Mcd0 3/2010).

21. Vychádzajúc z vyššie citovanej právnej úpravy otec je nositeľom rodičovskej povinnosti prispievať na výživu maloletej. Za súčasného stavu, faktickú osobnú starostlivosť o maloletú v plnej miere zabezpečuje matka, a je len zákonne a spoločensky správne, aby sa na úhrade odôvodnených potrieb podieľal aj otec. Prvoradý je totižto najlepší záujem maloletých na uspokojovaní ich vlastných potrieb, ktoré by za nepriaznivej príjmovej situácie matky mohli byť ohrozené. Z uvedeného dôvodu súd usudzuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, ktorú možno dosiahnuť nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd určí vyživovaciu povinnosť otca k maloletej.

22. Súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci je potrebné neodkladným opatrením rozhodnúť v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletej, nakoľko ten v súčasnosti prispieva na výživu maloletej nepravidelne. Tunajší súd lustráciou zistil, že otec maloletej je od XX.XX.XXXX zamestnaný v spoločnosti J. C., pričom jeho vymeriavací základ je v priemere 366,- eur. Zo správy kolízneho opatrovníka k sp. zn. 17P/23/2024, pod ktorou sa vedie konanie medzi tými istými účastníkmi o úpravu práv a povinností k maloletej vyplýva, že otec pracuje ako obchodný zástupca na polovičný úväzok s mesačným príjmom 350,- eur, pričom ako mesačné výdavky kolíznemu opatrovníkovi uviedol náklady na bývanie vo výške 350,- eur, mobil 30 – 40 eur, splátka poisťovni za spôsobenie ujmy na zdraví vo výške 300,- eur, splátky exekútorom, ktoré nevedel vyčíslieť, strava, hygiena a iné vo výške 300 - 400,- eur s tým, že finančne mu vypomáha matka, ktorá pracuje v USA. Z dôvodu, že maloletá potrebuje určitú stabilitu rodinného prostredia a s prihliadnutím na pravidelný mesačný príjem matky, pričom otec nechce pravidelne prispievať na výživu maloletej, súd v najlepšom záujme maloletej zaviazal otca prispievať na výživu v nevyhnutnej miere, a to sumou vo výške 100,- eur mesačne od vykonateľnosti rozhodnutia, pretože výživné určené neodkladným opatrením slúži len na zabezpečenie nevyhnutných potrieb dieťaťa. Súd poukazuje na to, že ide iba o dočasnú úpravu výživného určenú v súlade s § 366 CMP v nevyhnutnej miere. Súd má za to, že je v schopnostiach a možnostiach otca uhrádzať výživné v danej výške, keďže v konaní vo veci samej pod sp. zn. 17P/23/2024 uviedol svoje výdavky minimálne vo výške 980,- eur, ktoré je schopný mesačne splácať.

23. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.2.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018, tvorba právnej vety: najpravo.sk;).

24. Podľa názoru súdu, je v možnostiach otca maloletej zamestnať sa na plný pracovný úväzok, aby dosahoval vyšší príjem. Otec maloletej súdu nepreukázal obmedzenie pracovať alebo zamestnať sa na plný pracovný úväzok, hoci návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mu bol doručený, ani sa k veci nevyjadril. Pri určení výživného neodkladným opatrením súd prihliadol na vek maloletej a jej odôvodnené potreby. Výživné vo výške 100,- eur na maloletú považuje súd za výživné potrebné na úhradu výdavkov maloletej v nevyhnutnej miere. Súd taktiež rozhodol, že toto neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17P/23/2024. V konaní vo veci samej sa súd bude podrobne zaoberať príjmami a výdavkami oboch rodičov, ako aj odôvodnenými potrebami maloletej, čo pri vydaní neodkladného opatrenia nie je možné, vzhľadom na skutočnosť, že pri vydaní neodkladného opatrenia prevažuje rýchlosť rozhodovania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.